

Sekretariatet
Veronica Lundgren

Datum

Vår beteckning
RS/190405

Ert Datum
2019-04-16

Er beteckning
SOU 2018:74

Finansdepartementet

Remiss - Översyn av kostnadsutjämning för kommuner och landsting (SOU 2018:74) Lite mer lika

Region Värmland har fått tillfälle att lämna svar på rubricerad remiss och vill lämna följande synpunkter.

Allmänna synpunkter

Utjämningsystemen utgör en grundpelare i kommunernas och regionernas finansiering och bidrar till att skapa förutsättningar för en likvärdig service. Detta understryker vikten av att systemet hålls aktuellt för att bevara legitimiteten och verka som det är avsett. Utredarens analys och bedömningar visar nödvändigheten att hålla underlaget för beräkningarna aktuella och samtidigt ha beredskap för justeringar för att fånga upp samhällsförändringar som påverkar behoven i kommunernas och regionernas verksamhet.

Utredarens förslag bidrar till att förbättra systemet, skapa en högre legitimitet och innebär vissa förenklingar. Även om kostnadsutjämnings omfördelning i sig utgör en liten andel av kommunernas och regionernas totala kostnader har den en avgörande betydelse för enskilda kommuner och regioner för att skapa förutsättningar att bedriva likvärdig verksamhet oavsett strukturella skillnader. Det är viktigt att fånga upp samhällsförändringar som påverkar och att kostnadsdata uppdateras för att hålla modellerna aktuella och relevanta.

Region Värmland anser att utredningens förslag i stort bidrar till att förbättra kostnadsutjämnings förutsättningar att utjämna för strukturella kostnadsskillnader i kommuner och regioner.

Sekretariatet
Veronica Lundgren

Datum

Vår beteckning
RS/190405

Ert Datum
2019-04-16

Er beteckning
SOU 2018:74

Landstingens tre delmodeller

8.2.1 Hälsa- och sjukvården - utredningens förslag:

- En ny kostnadsmatris baserad på kostnadsdata från tre landsting år 2016 ersätter nuvarande kostnadsmatris.
- Ersättningen för hiv tas bort ur modellen.
- Beräkningarna av tillägg och avdrag för merkostnader för hälso- och sjukvård i glesbygd uppdateras.
- De beräknade merkostnaderna för verksamhet i glesbygd anges i indexform vilket gör att de fortsättningsvis kommer att följa kostnadsutvecklingen.

Regionens synpunkter

Reduceringen av antalet matriser utgör en betydande förenkling utan att förklaringsgraden minskar. Vi ser det som positivt att underlaget för kostnadsdata breddats genom att data från tre regioner/landsting ligger till grund för förslaget.

Ersättningen för hiv är av ekonomiskt begränsad omfattning och kan utgå.

Uppdateringen för merkostnader för hälso- och sjukvård i glesbygd är mycket angelägen. Det är väsentligt att införa en följsamhet mot kostnadsindex för att begränsa effekterna av att uppdateringar inte sker löpande.

Merkostnader till följd av skillnader i lönenivå inkluderas som en ny komponent i hälso- och sjukvårdsmodellen. De har tidigare legat i en egen lönomodell.

I kostnadsmatrisen för hälso- och sjukvård tas nuvarande variabel för andel av befolkningen som bor i småhus respektive flerfamiljshus bort, eftersom

Sekretariatet
Veronica Lundgren

Datum

Vår beteckning
RS/190405

Ert Datum
2019-04-16

Er beteckning
SOU 2018:74

den speglar bebyggelsestruktur snarare än vårdbehov. Dessutom införs kompensation för skillnader i utbildningsnivå som anses vara en viktig socioekonomisk bestämningsfaktor för befolkningens hälsa. Vi anser att båda dessa justeringar av modellen är motiverade.

Region Värmland tillstyrker utredningens förslag till förändringar i hälso- och sjukvårdsmodellen.

8.3 Merkostnader vid kraftiga befolkningsförändringar - utredningens förslag:

- En ny komponent som kompenserar för merkostnader vid kraftiga förändringar i befolkning införs. Befolkningsutvecklingen över den senaste 10-årsperioden jämförs med ett gränsvärde som baseras på befolkningsförändringen i riket.

- Då befolkningen i riket växer är gränsvärdet för kompensation för växande befolkning lika med förändringstakten i riket plus 2 procentenheter, annars är den 2 procentenheter. Då befolkningen i riket minskar är gränsvärdet för minskande befolkning lika med förändringstakten i riket minus 2 procentenheter, annars är den -2 procentenheter.

- För varje procentenhet som befolkningen växer eller krymper utöver gränsvärdet utgår en kompensation om 100 kronor per invånare.

Regionens synpunkter

Modellen syftar till att kompensera för större befolkningsförändringar som åsamkar landstingen merkostnader under en anpassningsperiod och bedöms utgöra en rimlig avvägning orsakad av en strukturell förändring.

Region Värmland tillstyrker utredningens förslag att kompensera för kraftiga förändringar i befolkningen.

9.1 Kollektivtrafiken - utredningens förslag:

- Regressionsmodellen för beräkning av länsvisa standardkostnader revideras och uppdateras med aktuella data. I modellen ersätts Andel av befolkningen som bor i tätort med fler än 11 000 invånare av Antal invånare

Sekretariatet
Veronica Lundgren

Datum

Vår beteckning
RS/190405

Ert Datum
2019-04-16

Er beteckning
SOU 2018:74

i tätort.

- Gotlands standardkostnad föreslås beräknas på samma sätt som för övriga län.

- För kommuner i län med delat huvudmannaskap för kollektivtrafiken ska standardkostnaden baseras på en ny regressionsmodell liknande den som används för fördelning på länsnivå. Modellen bygger på en indikator för antal invånare i tätort, invånardistans och genomsnittligt pendlingsavstånd.

Regionens synpunkter

Uppdateringen till mer aktuella data är mycket angelägen. Utbyte av tätortsvariabeln bidrar till en högre förklaringsgrad, det finns utifrån trafiklogik ingen anledning att begränsa variabeln till tätorter med fler än 11000 invånare.

Övergången till en statistisk modell för kommunerna är angelägen för att undvika möjligheten till påverkbarhet.

Region Värmland tillstyrker utredningens förslag till förändringar i kollektivtrafikmodellen.

Utredningens förslag - införandebidrag

- De sammanlagda effekterna av de förändringar i den kommunalekonomiska utjämnningen som kommittén föreslår införs successivt för de kommuner och landsting som får bidragsminskningar eller avgiftsökningar. Ett tidsbegränsat införandebidrag införs och beräknas så att den årliga bidragsminskningen respektive avgiftshöjningen begränsas till högst 300 kronor per invånare och år för kommuner respektive för landsting. Införandebidragen föreslås finansieras av samtliga kommuner och landsting.

- För kommuner och landsting med bidragsökningar eller avgiftsminskningar bör förändringarna slå igenom fullt ut samma år som

Sekretariatet
Veronica Lundgren

Datum

Ert Datum
2019-04-16

Vår beteckning
RS/190405

Er beteckning
SOU 2018:74

förändringarna införs.

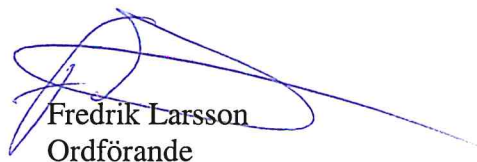
- Bidrags- och avgiftsförändringar som beror på förändringar i struktur bör som nu slå igenom utan begränsning vid de årliga uppdateringarna av utjämningsystemet

Regionens synpunkter

Det är rimligt att ge möjlighet till successiv anpassning för de kommuner och landsting som får större förändringar av bidrag/avgift.

Region Värmland tillstyrker utredningens förslag till införandebidrag.

Regionstyrelsen

Fredrik Larsson
Ordförande

Anneli Snobl
Regiondirektör